

TÜRKİYE CUMHURİYET
MERKEZ BANKASI

2012 EKİM ENFLASYON RAPORU
BASIN TOPLANTISI

Erdem BAŞÇI

24 Ekim 2012, İstanbul

Değerli Konuklar,

Enflasyon Raporu'nun ana mesajlarını sizlerle paylaşacağımız basın toplantısına hoş geldiniz. Şimdi birazdan İnternet sayfamızda yayımlanacak olan Rapor'un genel bir değerlendirmesini yapmak istiyorum.

Rapor'da, her zaman olduğu gibi, para politikası kararlarına temel oluşturan iktisadi görünüm ile makroekonomik gelişmelere ilişkin değerlendirmelerimizi paylaşıyor ve son üç aydaki gelişmeler doğrultusunda güncellenen orta vadeli enflasyon tahminlerimiz ile para politikası duruşumuzu sunuyoruz. Ayrıca Rapor'da ana bölümlere ilave olarak çeşitli konularda dokuz adet kutuya yer verdik. Bu kutuların her birinde güncel ve ilgi çekici konulara dair yapılan analizler yer alıyor. Örneğin, Rapor'da yönetilen fiyatlar ile dolaylı vergi ayarlamalarının tüketici enflasyonuna etkilerini mercek altına alan bir kutu bulunuyor. Ayrıca, para politikasının finansal istikrar kanadında önem verdiğimiz ve aktif olarak kullandığımız Rezerv Opsiyon Mekanizmasına dair aydınlatıcı bir kutumuz da var. Bir başka çalışma da, çeşitli parasal ve finansal göstergeler kullanarak türetilen Türkiye için finansal koşullar endeksini tanıtıyor. Kutuların başlıklarını yansıda görüyorsunuz. Birazdan Enflasyon Raporu dahilinde İnternet sayfamızda yayımlanacak olan bu çalışmaları okumanızı tavsiye ederim. İlgilenenler için, bu kutuların bir bölümünün daha geniş bir haline İnternet sayfamızda araştırma yayınları sekmesinden "Ekonomi Notları" veya "Çalışma Tebliği" olarak ulaşılabileceğini de eklemek isterim.

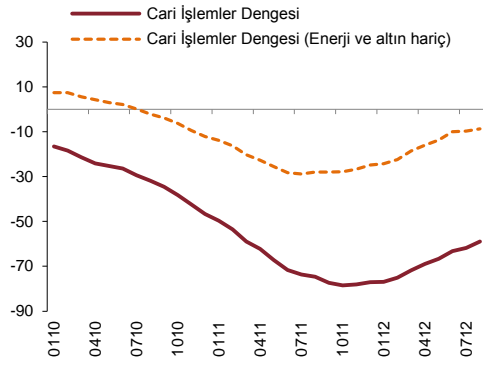
Değerli Konuklar,

Bugün sizlere son dönemde yurt içindeki gelişmeleri özetleyerek bu çerçevede güncellediğimiz enflasyon tahminlerimizi sunacağım. Konuşmamın sonunda ise kısa, orta ve uzun vadeli büyüme görünümü ile ilgili görüşlerimizi aktaracağım.

1. Para Politikası Uygulamaları ve Parasal Koşullar

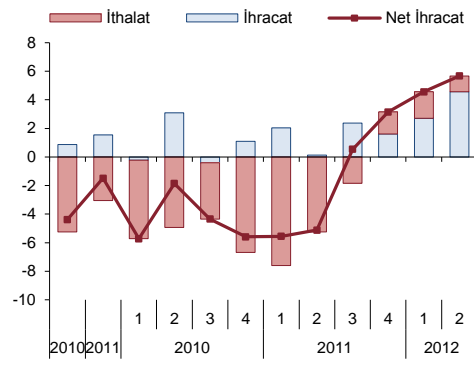
Son dönemde açıklanan veriler uyguladığımız politikaların büyük ölçüde amacına ulaştığını gösteriyor. Büyüme kompozisyonu giderek daha sağlıklı bir görünüme kavuşurken ekonomideki dengelenme süreci devam ediyor. Yansıda da gördüğünüz gibi cari işlemler dengesindeki iyileşme sürerken (Grafik 1) net ihracatın büyümeye katkısı belirgin şekilde artıyor (Grafik 2).

Grafik 1.
Cari İşlemler Dengesi
(12-Aylık Birikimli, Milyar ABD Doları)

Kaynak: TÜİK, TCMB.

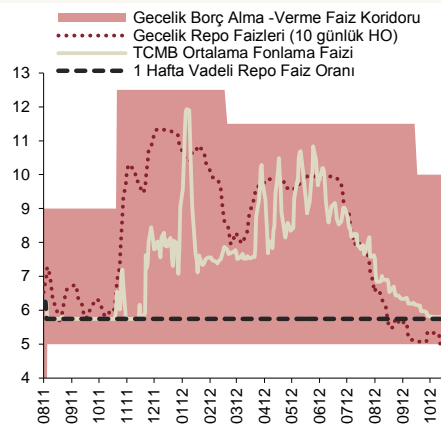
Grafik 2.
Net İhracatın Yıllık Büyüme Katkısı
(Yüzde Puan)

Kaynak: TÜİK, TCMB.

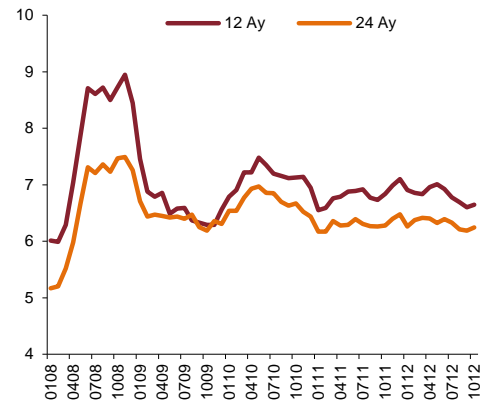
Makro finansal risklerin azaltılması konusunda arzu edilen sonuçları almaya başladıkdan sonra, Ekim 2011 döneminden itibaren fiyat istikrarına odaklandık. Bu doğrultuda, 2011 yılının sonlarında faiz koridorunu yukarı yönlü genişleterek etkin likidite operasyonlarıyla güçlü bir parasal sıkılaştırma gerçekleştirdik. 2012 yılının ortalarına kadar risk iştahındaki dalgalanmalar ve enflasyon görünümüne dair yukarı yönlü riskler nedeniyle belli aralıklarla ek parasal sıkılaştırmaya gittik. Bu dönemde faiz koridorunun üst sınırını yüksek seviyelerde tutarak yukarı yönlü sıkılaştırma esnekliğini koruduk (Grafik 3). Bu duruşun, arz yönlü olumsuz etkilerin belirginleştiği ve enflasyonun çift hanelere çıktığı bir ortamda orta vadeli beklentilerin bozulmasını engellediğini görüyoruz (Grafik 4).

Grafik 3.
Para Politikası Uygulamaları

Kaynak: TCMB, İMKB.

Grafik 4.
12 ve 24 Ay Sonrasındaki TÜFE Beklentileri*
(Yıllık Yüzde Değişim)

*TCMB Beklenti Anketi ikinci anket dönemi beklentileridir.
Kaynak: TCMB.

2012 yılının ortalarından itibaren ise para politikasını kademeli olarak daha destekleyici bir konuma getirdik. Gerek küresel risk iştahının yeniden iyileşme eğilimine girmesi gerekse cari dengeye ve büyümenin kompozisyonuna ilişkin

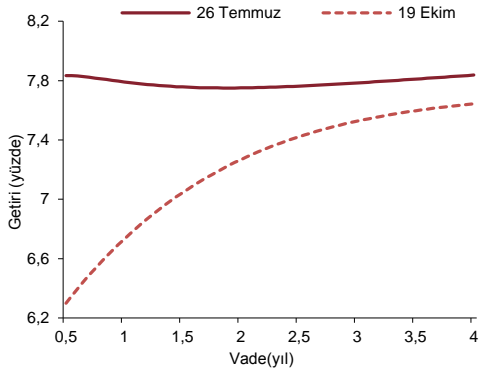
açıklanan verilerin ekonomideki dengelenme sürecinin güçlendiğine işaret etmesi, Türkiye'ye yönelik risk algılamalarını olumlu etkiledi. Öte yandan, bu dönemde yurt içi talebin enflasyona düşüş yönünde verdiği katkı belirginleşti. Bütün bu gelişmeler sonucunda, Haziran başından itibaren piyasaya verdiğimiz likiditeyi artırarak ortalama fonlama maliyetini kademeli olarak düşürdük. Bu süreçte gecelik piyasada oluşan faizlerin de düşük düzeylerde seyretmesini sağladık (Grafik 3). Eylül ayından itibaren ise, gerek küresel finansal sisteme dair en kötü olasılıkların azalmasını göz önüne alarak gerekse kredi piyasasını desteklemek amacıyla, bir yandan faiz koridorunun üst sınırını kademeli olarak indirirken diğer yandan piyasaya verilen likiditeyi artırdık.

Değerli Konuklar,

Son dönemde likidite koşullarını daha destekleyici bir konuma getirmiş olsak da, genel olarak ihtiyatlı bir duruş sergiledik. Bu doğrultuda yönetilen/yönlendirilen fiyatlar ve enerji fiyatlarındaki artışların fiyatlama davranışlarına dair risk oluşturduğuna vurgu yaparak temkinli duruşun devam edeceğini belirttik. Ayrıca, küresel ekonomiye dair belirsizliklerin devam ettiğine dikkat çekerek para politikasında her iki yönde de esnekliğin korunmasının uygun olacağını ifade ettik. Aldığımız tedbirlerin krediler, yurt içi talep ve enflasyon beklentileri üzerindeki etkilerini dikkatle takip edeceğimizi ve bu doğrultuda Türk lirası fonlama miktarını gerektiğinde aşağı veya yukarı yönlü ayarlayacağımızı tekrar vurguladık.

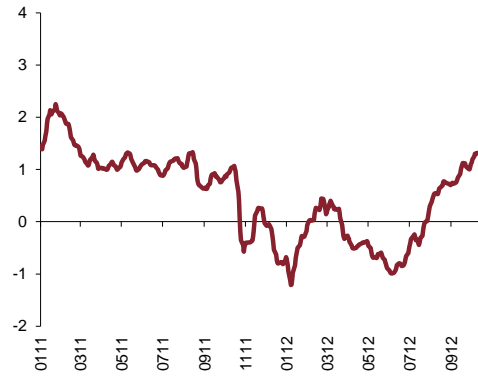
Uyguladığımız likidite politikasına bağlı olarak yılın üçüncü çeyreğinde kısa vadeli faizlerde belirgin bir düşüş gözlemlendi. Uzun vadeli faizler ise risk primindeki azalışın etkisiyle sınırlı ölçüde geriledi. Bu gelişmeler sonucunda piyasa faizleri bir önceki rapor dönemine göre her vadede aşağı kayarken getiri eğrisinin eğimi yukarı yönlü oldu (Grafik 5 ve 6).

Grafik 5.
Getiri Eğrisi*
(Yüzde)

* İMKB Tahvil ve Bono Piyasasında işlem gören tahvillerin fiyatları kullanılarak, Extended Nelson-Siegel (ENS) yöntemiyle oluşturulmuştur
Kaynak: İMKB, TCMB.

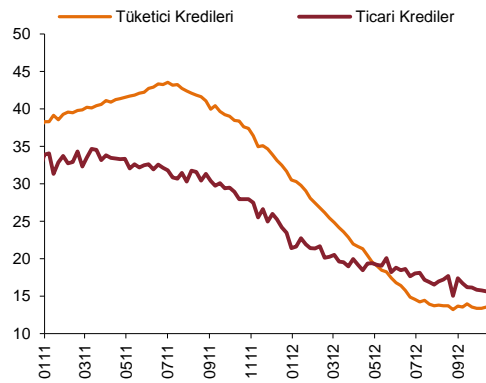
Grafik 6.
Uzun ve Kısa Vadeli Faiz Farkı**
(Yüzde)

**ENS yöntemiyle oluşturulan getiri eğrisinin 4 yıllık ve 6 aylık vadelerdeki faizlerinin farkı, 5 günlük hareketli ortalama.
Kaynak: İMKB, TCMB.

Yılın üçüncü çeyreğinde iç talebin zayıf seyrine bağlı olarak kredilerin yıllık artış hızı yavaşlamaya devam etti (Grafik 7). Son çeyrekte ise hem arz hem de talep yönlü unsurların kredi hacmini destekleyici yönde çalışacağını düşünüyoruz. Nitekim, piyasa faiz oranlarındaki düşüşe paralel olarak, tüketici kredisi faizleri aşağı yönlü eğilimini sürdürüyor (Grafik 8). Faiz koridorunun üst sınırındaki indirimlerin etkisiyle önümüzdeki dönemde ticari kredi faizlerinin de düşüş göstermesini bekliyoruz. Bu çerçevede, yılsonunda toplam kredilerin büyüme oranının öngörüldüğü gibi yüzde 14'e yakın seviyelerde gerçekleşeceğini tahmin ediyoruz.

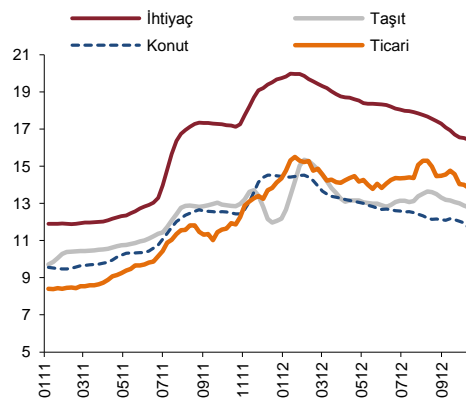
Grafik 7.
Tüketici Kredileri ve Ticari Kredilerin Büyüme Hızları
(Kur Etkisinden Arındırılmış, Kredi Kartları Hariç, Yıllık, Yüzde)

Kaynak: BDDK, TCMB.

Grafik 8.
TL Kredi Faizleri
(4 Haftalık Hareketli Ortalama, Yüzde)

(4 Haftalık Hareketli Ortalama, Yüzde)

Kaynak: TCMB.

Yılın üçüncü çeyreğinde para politikasının finansal istikrar kanadında öne çıkan bir diğer gelişme Rezerv Opsiyon Mekanizmasına (ROM) dair attığımız adımlar olmuştur. Bankalara Türk lirası cinsinden zorunlu karşılıklarının bir bölümünü

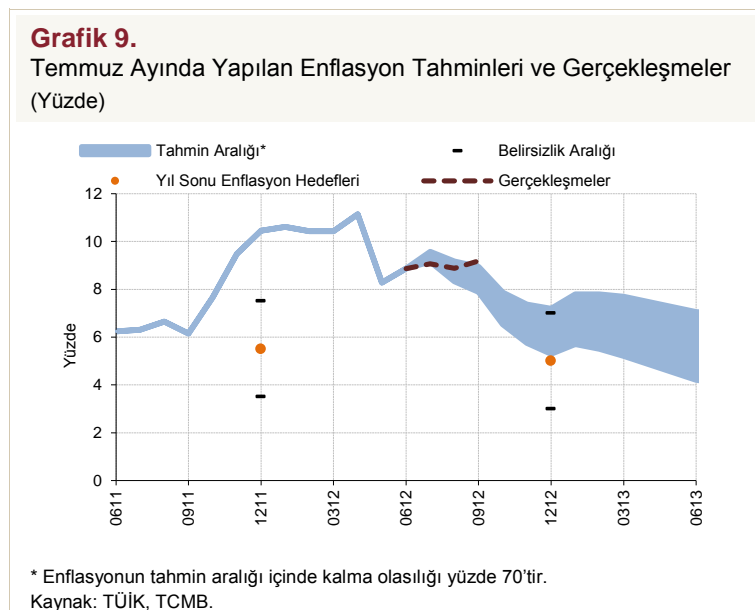
döviz ve altın cinsinden tutma imkânı tanıyan ROM, temelde dış finansal şoklara karşı ekonominin dayanıklılığını artırmak amacıyla geliştirdiğimiz yeni bir araçtır. Bu sistemin sermaye akımlarındaki değişimlere bağlı olarak döviz arz ve talebi arasında oluşabilecek dengesizlikleri azaltmasını bekliyoruz. Mekanizmanın inşa süreci tamamlandıktan sonra esas olarak otomatik dengeleyici olarak işlemlerini hedefliyoruz. Bu konuda daha kapsamlı bir analiz için bu hafta başında İnternet sayfamızda Ekonomi Notu olarak yayımladığımız bir çalışmaya göz atabilirsiniz.

2. Makroekonomik Gelişmeler ve Temel Varsayımlar

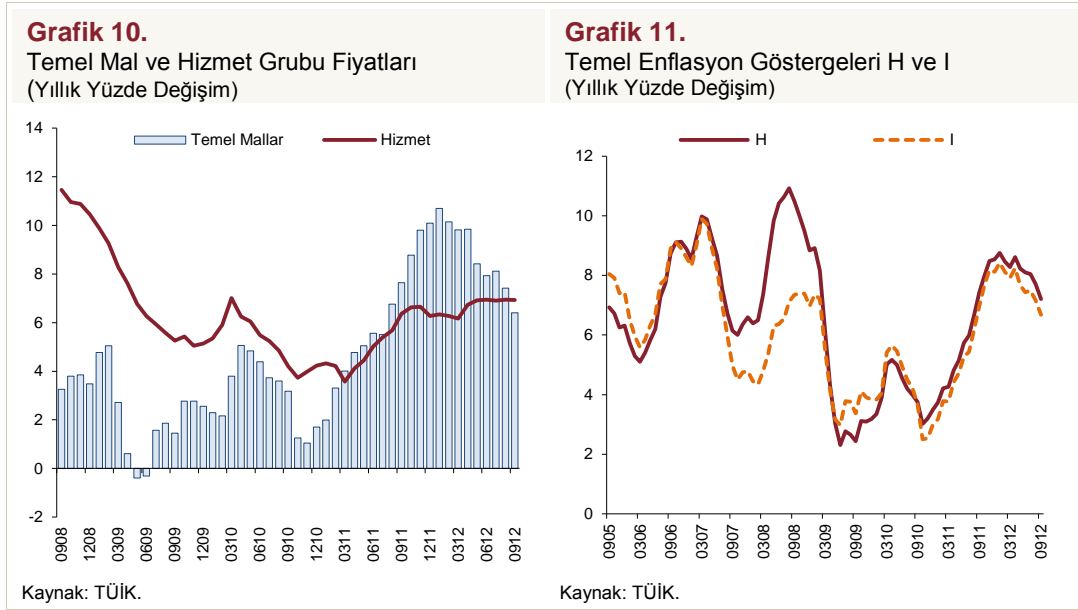
Saygıdeğer Konuklar,

Şimdi tahminlerimize temel oluşturan makroekonomik görünüme ve varsayımlarımıza değineceğim. Öncelikle Temmuz ayında paylaştığımız kısa vadeli tahminlerimizi 2012 yılının üçüncü çeyreğindeki gerçekleştirmeler ile kıyaslayıp yakın dönem enflasyon gelişmelerini özetlemek istiyorum. Sonra da yurt içi ve yurt dışı talep görünümünden bahsedeceğim.

2012 yılının üçüncü çeyreğinde enflasyon Eylül ayı itibarıyla yüzde 9,2 seviyesine yükselerek Temmuz Enflasyon Raporu'nda sunulan tahminlerin bir miktar üzerinde gerçekleşti (Grafik 9). Enflasyonun öngörülenden yüksek gerçekleşmesinde yakın dönemde gözlenen petrol ve işlenmemiş gıda fiyatlarındaki artışlar ile kamu fiyat ayarlamaları belirleyici oldu.

Çekirdek enflasyon göstergeleri ise, öngördüğümüz gibi sene başından beri aşağı yönlü eğilimini sürdürüyor. Döviz kuru ve ithalat fiyatlarında geçtiğimiz yıl gözlenen hareketlerin birikimli etkilerinin giderek azalması ve iç talepte süregelen yavaşlama sonucu, temel mal fiyatlarının yıllık artış oranı gerilemeye devam ediyor. Hizmet fiyatlarının ise ılımlı seyrini koruduğunu görüyoruz (Grafik 10). Bu gelişmeler çerçevesinde temel enflasyon göstergelerindeki düşüş devam ediyor (Grafik 11).

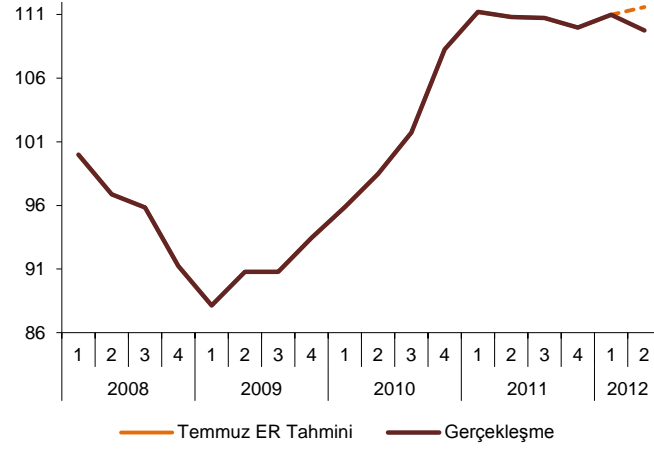

Değerli Konuklar,

Şimdi iktisadi faaliyete dair görünümü özetlemek istiyorum. 2012 yılının ikinci çeyreğine ilişkin milli gelir verileri yurt içi talep koşullarının Temmuz Enflasyon Raporu'nda ortaya koyduğumuz görünüme kıyasla daha zayıf seyrettiğini gösterdi (Grafik 12). Yakın dönemde açıklanan veriler ise üçüncü çeyrekte nihai yurt içi talebin yavaşlamaya devam ettiğine işaret ediyor. Bu doğrultuda, kısa vade için çıktı açığı tahminlerini bir önceki rapora kıyasla aşağı yönlü güncelledik.

Grafik 12.

2012 Yılı'nın İkinci Çeyreğinde Nihai Yurt İçi Talep: Tahmin ve Gerçekleşme (Mevsimsellikten Arındırılmış, 2008Ç1=100)

Kaynak: TÜİK, TCMB.

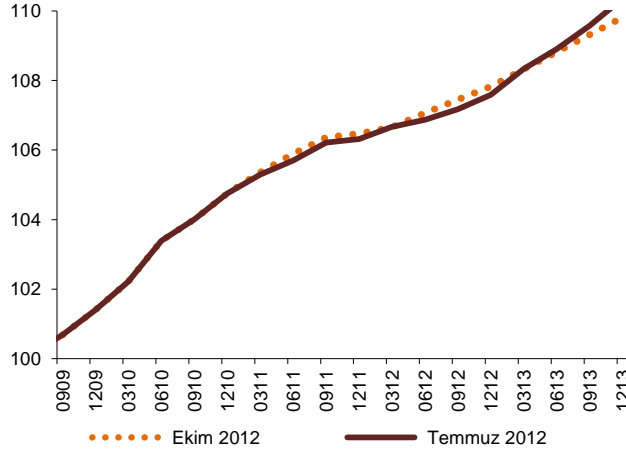
Öncü veriler yılın son çeyreği için tüketim talebinde ılımlı bir toparlanma eğilimine işaret ediyor. Yakın dönemdeki kredi gelişmelerini ve yıl ortasından itibaren uyguladığımız destekleyici para politikasının gecikmeli etkilerini göz önüne aldığımızda, önümüzdeki dönemde tüketim talebinin artış göstermesini bekliyoruz. Yatırım eğiliminin ise küresel belirsizlikler nedeniyle daha gecikmeli olarak toparlanacağını tahmin ediyoruz.

Yılın üçüncü çeyreğinde dış talep de iç talep gibi yavaşlamaya devam etti. Temmuz Enflasyon Raporu'nu yayımlandığımız dönemden bugüne dış talep görünümü öngörülenden daha zayıf bir seyir izledi. Nitekim yılın üçüncü çeyreğinde küresel büyüme tahminlerinde yapılan aşağı yönlü güncellemeler, ihracat ağırlıklı küresel büyüme endeksi için daha düşük seviyelere işaret ediyor (Grafik 13). Özellikle Euro Bölgesi'ne dair büyüme görünümünün zayıf seyri dış talebimizi sınırlıyor. Bununla birlikte, pazar ve ürün çeşitlendirmesinin katkısıyla, önümüzdeki dönemde ihracatın görece olarak olumlu seyrini koruyacağını tahmin ediyoruz.

Grafik 13.

İhracat Ağırlıklı Küresel İktisadi Faaliyet Endeksi (2009Ç1=100)*

* Yöntem için bakınız: Enflasyon Raporu 2010-II, Kutu 2.1 "Türkiye için Dış Talep Göstergesi".

Kaynak: TCMB, Bloomberg, Consensus Forecasts Temmuz ve Ekim 2012 Bültenleri.

Özetle, tahminlerimizi üretirken toplam talep koşullarının enflasyona düşüş yönünde verdiği katkının bir önceki Rapor'a kıyasla arttığı bir görünümü esas almış bulunuyoruz. Bu gelişmenin 2012 yılsonu enflasyon tahminimiz üzerindeki etkisinin 0,1 puan azaltıcı yönde olduğunu belirtmek isterim.

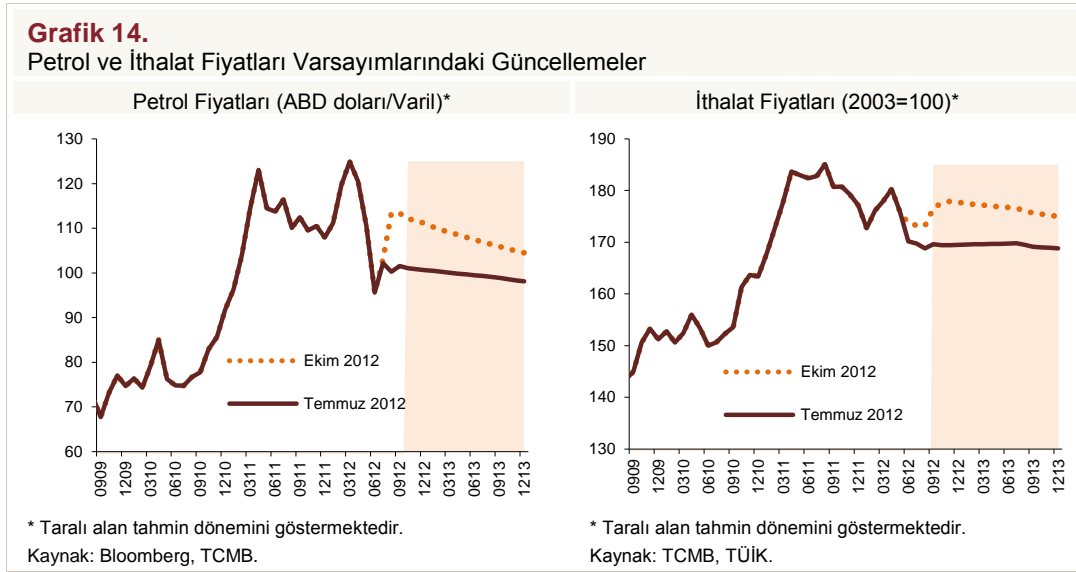
Saygıdeğer Konuklar,

Bildiğiniz gibi, enflasyon tahminlerinde gıda, enerji ve ithalat fiyatları da önemli rol oynuyor. Dolayısıyla, tahminlere geçmeden önce kısaca söz konusu değişkenlere dair varsayımlarımızı aktaracağım.

Temmuz Enflasyon Raporu'nun yayımlanmasından itibaren geçen süre zarfında arz yönlü faktörlerin etkisiyle petrol fiyatları öngörülerimizin üzerinde seyretti (Grafik 14). Bu doğrultuda, Temmuz Enflasyon Raporu'nda 110 ABD doları olarak belirttiğimiz 2012 yılı ortalama petrol fiyatı varsayımını, yukarı yönlü güncelleyerek 112 ABD dolarına çektik. Yıl geneli için yaptığımız bu güncelleme sınırlı görünse de, yılın ikinci yarısı için ortalama petrol fiyatı varsayımımızın belirgin olarak yükseltildiği anlamına geliyor. Bu doğrultuda 2013 yılı için varsayımlarımızı da 100 ABD dolarından 107 ABD dolarına çıkardık.

İthalat fiyatları da benzer şekilde son dönemde varsayımlarımızın üzerinde seyretti. Yakın dönemdeki gerçekleştirmeleri ve vadeli fiyatları göz önüne alarak, ithalat fiyatları varsayımımızı bir önceki Rapor'a göre yukarı yönlü güncelledik (Grafik 14). Petrol ve ithalat fiyatları genelinde yaptığımız bu güncellemelerin

döviz kurundaki gelişmelerle birlikte, 2012 yılsonu enflasyon tahminini toplamda 0,4 puan yükseltici yönde etkilediğini ifade edebiliriz.

İşlenmemiş gıda fiyatlarındaki oynaklıklar kısa vadeli tahminler üzerinde belirsizlik oluşturmaya devam ediyor. Yılın son çeyreğine girerken işlenmemiş gıda fiyatlarının geçmiş yılların ortalamalarına kıyasla çok daha olumlu seyrettiğini gözlüyoruz. Buna rağmen, gıda fiyatlarının yıllık artış oranına dair varsayımımızı bir önceki Rapor'da olduğu gibi temkinli bir yaklaşımla yüzde 7 olarak koruduk.

Tahminlere geçmeden önce son olarak kamu maliyesine dair varsayımlarımızı aktaracağım. Temmuz Enflasyon Raporu'nda sunduğumuz görünüme kıyasla kısa vadeli enflasyon tahminlerinde güncelleme gerektiren en temel gelişme yakın dönemdeki vergi artışları ve enerji fiyat ayarlamaları oldu. Söz konusu düzenlemelerin 2012 yılsonu enflasyon tahminimiz üzerindeki etkisinin 0,9 puan artırıcı yönde olduğunu belirtmek istiyorum.

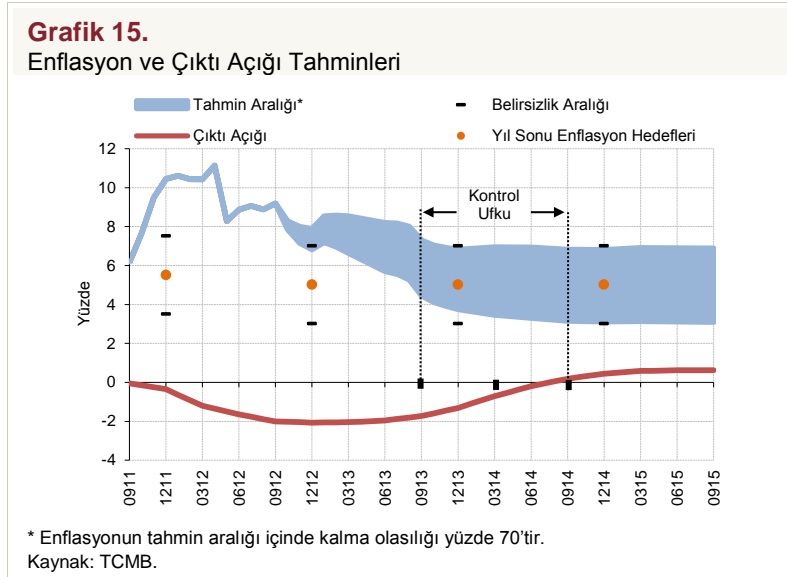
Orta vadeli tahminlerimizi üretirken, tütün fiyatlarının 2013 yılının başlarında 2011 Ekim ayında ilan edilen vergi düzenlemelerinin ima ettiği oranlarda artacağını varsaydık. Öte yandan, diğer vergi ayarlamaları ve yönetilen/yönlendirilen fiyatların enflasyon hedefleri ve otomatik fiyatlama mekanizmaları ile uyumlu olacağı bir görünümü esas aldığımızı belirtmek isterim.

Maliye politikasının duruşu için ise her zaman olduğu gibi Orta Vadeli Program (OVP) projeksiyonlarını temel aldık. Bu çerçevede, önümüzdeki dönemde mali disiplinin süreceğini ve yapısal bütçe dengesinde önemli bir değişim olmayacağını varsaydık.

3. Enflasyon ve Para Politikası Görünümü

Saygıdeğer Konuklar,

Şimdi sizlere, bu noktaya kadar çizmiş olduğum çerçeve dâhilinde ürettiğimiz enflasyon ve çıktı açığı tahminlerimizi sunacağım. Tahminlerimizi oluştururken para politikasının temkinli ve esnek duruşunu koruyacağını, kredilerin büyüme oranının ise yüzde 14 civarında seyredeceğini varsaydık. Bu çerçevede, enflasyonun, 2012 yılı sonunda orta noktası yüzde 7,4 olmak üzere yüzde 6,9 ile yüzde 7,9 aralığında gerçekleşeceğini tahmin ediyoruz. 2013 yılı sonu tahminimiz ise orta noktası yüzde 5,3 olmak üzere yüzde 3,8 ile yüzde 6,8 aralığında yer alıyor. Orta vadede enflasyonun yüzde 5 hedefi düzeyinde istikrar kazanacağını öngörüyoruz (Grafik 15).

Özetle, temelde enerji fiyatlarındaki ayarlamalara bağlı olarak 2012 yılı sonu enflasyon tahminimizi 1,2 puan yukarı güncelleyerek yüzde 7,4'e yükselttik. Yansındaki tabloda, söz konusu güncellemenin özet bir muhasebesini görüyorsunuz.

Tablo 1
2012 Yıl Sonu Enflasyon Tahminindeki Güncellemenin Kaynakları

Petrol ve İthalat Fiyatları	+0,4 puan
Vergi ve Yönetilen Fiyat Ayarlamaları	+0,9 puan
Çıktı Açığı	-0,1 puan
Yıl Sonu Tahminindeki Toplam Güncelleme	+1,2 puan

Burada, işlenmemiş gıda fiyatlarına dair varsayımımızın oldukça ihtiyatli olduğunu vurgulamak isterim. Yılsonu için temkinli bir yaklaşımla gıda grubu fiyatlarının yıllık artış oranının yüzde 7 olacağını varsaydık. Örneğin, gıda enflasyonu yılsonunda yüzde 7 değil de yüzde 5 olarak gerçekleşirse yılı yüzde 6,9 civarında bir enflasyonla tamamlamamız mümkün olabilecektir.

Güncellediğimiz tahminler, yılın son çeyreğinde yönetilen/yönlendirilen ürünlerdeki fiyat ve vergi ayarlamalarına rağmen enflasyonda belirgin bir düşüş olacağını gösteriyor. Önümüzdeki dönemde ılımlı iç talep koşullarının enerji fiyatlarındaki artışların ikincil etkilerini sınırlayacağını ve çekirdek enflasyon göstergelerinin kademeli olarak düşüşünü sürdüreceğini tahmin ediyoruz. Bu çerçevede, 2013 yılı sonunda enflasyonun yüzde 5 hedefine yakın gerçekleşeceğini öngörüyoruz.

Bu noktada, açıklanacak her türlü yeni veri ve haberin para politikası duruşunu değiştirmemize neden olabileceğini tekrar vurgulamak isterim. Dolayısıyla, tahminlerimizi oluştururken para politikasının görünümüne ilişkin ifade etmiş olduğum varsayımlar tarafımızca verilmiş bir taahhüt olarak algılanmamalıdır.

Bahsetmiş olduğum bu baz senaryoya ek olarak Enflasyon Raporu'nun Riskler bölümünde alternatif senaryolara da değiniyoruz. Detaylar için Rapor'u inceleyebilirsiniz.

4. Fiyat İstikrarı, Finansal İstikrar ve Büyüme

Değerli Konuklar,

Şimdi sizlere kısa, orta ve uzun vadeler için Türkiye'nin büyüme görünümü ile ilgili görüşlerimizi özet olarak aktarmak istiyorum. Bu konuda vermek istediğimiz mesajları şu şekilde sıralayabiliriz.

Yılın son çeyreğinden itibaren Türkiye'de enflasyonun düşmesi ve büyümenin hız kazanması beklenmektedir. Orta ve uzun vadede ise büyüme hızının üç temel belirleyicisi fiyat istikrarı, finansal istikrar ve verimlilik artırıcı yapısal reformlardır.

Enflasyonun tek hanelere indirilmesi Türkiye'nin büyüme potansiyelinin önündeki en büyük engeli ortadan kaldırmıştır. Enflasyonun yüzde 5'lik hedef etrafında istikrar kazanması ise hem büyüme hem finansal istikrar açısından ilave faydalar sağlayacaktır.

Yurtiçi talebin GSYH'nin uzun süre üzerinde seyretmesi finansal istikrara ilişkin risklerin birikmesine yol açabilmektedir. Bu nedenle yurtiçi talebin ve üretimin birlikte uyumlu bir şekilde büyümesi sağlıklı ve sürdürülebilir olacaktır. Türkiye'de yakın zamanda alınan tedbirlerle yurtiçi talep ile üretim arasındaki uyumsuzluk giderilmeye başlanmıştır. Bu gelişme, önümüzdeki dönemde Orta Vadeli Program'da öngörülen sağlıklı ve sürdürülebilir büyüme trendinin yakalanmasına katkıda bulunacaktır.

Yapısal reformlarda kaydedilecek ilerlemeler potansiyel büyüme hızını daha da artıracaktır. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası fiyat istikrarını koruyup finansal istikrara katkı yapmak suretiyle büyümeyi desteklemektedir. Önümüzdeki dönemde de Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası alacağı tedbirlerle finansal istikrara katkı yapmaya devam edecektir. Fiyat istikrarı ise öncelikli amaç olmayı sürdürecektir.

Değerli Konuklar,

Konuşmama burada son verirken, başta Araştırma ve Para Politikası Genel Müdürlüğümüz çalışanları ve Para Politikası Kurulu üyeleri olmak üzere, Rapor'un hazırlanmasında emeği geçen tüm çalışma arkadaşlarıma ve katılımcılara teşekkürlerimi sunuyorum, mutlu ve huzurlu bir Bayram geçirmenizi diliyorum.